

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 80/2022 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen tietosuojan vahvistamisesta musiikkiterapiassa

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Merja Kyllösen /vas näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 80/2022 vp:

Olisiko syytä ryhtyä toimiin musiikkiterapeutin ammattinimikkeen rekisteröimiseksi viralliseksi terveydenhuollon ammattinimikkeeksi, jotta potilasturvallisuus ja terveystietojen asianmukainen käsittely voidaan varmistaa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Kela korvaa musiikkiterapiaa sekä kuntoutuspsykoterapiaa että vaativana lääkinällisenä kuntoutuksena. Tämä perustuu lakiin Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista (566/2005).

Kuntoutuspsykoterapian tavoitteena on tukea ja parantaa kuntoutujan työ- tai opiskelukykä. Kuntoutuspsykoterapian korvaaminen edellyttää, että henkilö on mielenterveyden häiriön toteamisen jälkeen ollut vähintään kolme kuukautta julkisen tai yksityisen terveydenhuollon yksikössä hoidossa, johon sisältyy tarpeellinen lääketieteellinen, psykiatrinen ja psykoterapeuttinen tutkimus ja hoito. Kela on määritellyt koulutukset, jotka se hyväksyy musiikkiterapeutin koulutuksiksi.

Kuntoutuspsykoterapiaa antavien terapeuttien hankinta tehdään vahvistusmenettelyllä, jolloin Kela tutkii terapeuttien pätevyyden, hyväksyy heidät kuntoutuspsykoterapian palveluntuottajiksi ja rekisteröi terapeuttien tiedot kuntoutuksen palveluntuottajarekisteriin.

Kela myöntää musiikkiterapiaa myös vaativana lääkinällisenä kuntoutuksena. Vaativa lääkinällinen kuntoutus perustuu kuntoutussuunnitelmaan, jonka laativat kuntoutuja, hoitava lääkäri ja mahdollinen moniammatillinen työryhmä yhteistyössä. Vaativaa lääkinällistä kuntoutusta toteutettaessa Kela tekee sopimuksen palveluntuottajan kanssa ja sopii palvelun tuottamisen reunaehdoista. Myös vaativaan lääkinälliseen kuntoutukseen kuuluvan musiikkiterapian osalta Kela on määritellyt musiikkiterapeuttikoulutukset, jotka se katsoo hyväksyttäväksi.

Osalla musiikkiterapeutteina toimivista on taustalla terveydenhuollon koulutus tai psykoterapeutin ammattinimikkeen käyttöoikeus, mutta Kela ei sitä edellytä. Potilasasiakirja-asetuksen (94/2022) 1 §:n mukaan asetusta sovelletaan potilaan hoidon järjestämisessä ja toteuttamisessa käytettävien asiakirjojen laatimiseen sekä niiden ja muun hoitoon liittyvän materiaalin säilyttämiseen. Asetusta sovelletaan potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettuihin terveydenhuollon toimintayksiköihin niiden antaessa mainitun lain 2 §:n 2 kohdassa tarkoitettua terveyden- ja sairaanhoitoa. Terveyden- ja sairaanhoidolla tarkoitetaan potilaan terveydentilan määrittämiseksi taikka hänen terveytensä palauttamiseksi tai ylläpitämiseksi tehtäviä toimenpiteitä, joita suorittavat terveydenhuollon ammattihenkilöt tai joita suoritetaan terveydenhuollon toimintayksikössä. Potilasasiakirja-asetusta sovelletaan lisäksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitettuihin terveydenhuollon ammattihenkilöihin heidän antaessaan edellä tarkoitettua terveyden- ja sairaanhoitoa riippumatta siitä kenen palveluksessa ammattihenkilö on tai harjoittaako hän toimintaansa itsenäisesti.

Musiikkiterapeutti ei sisälly terveydenhuollon laillistettaviin eikä nimikesuojattuihin ammattihenkilöihin. Näin ollen musiikkiterapeutin vastaanotolla mahdollisesti kertyvien tietojen luonne potilasasiakirjoina jää sääntelyn ulkopuolelle. Potilasasiakirja-asetuksen 6 §:n mukaan potilasasiakirjoihin saavat tehdä merkintöjä potilaan hoitoon osallistuvat terveydenhuollon ammattihenkilöt ja heidän ohjeidensa mukaisesti muutkin henkilöt siltä osin kuin he osallistuvat hoitoon. Lähtökohtaisesti sekä kuntoutuspsykoterapiaa että vaativaa lääkinnällistä kuntoutusta saavalla on hoitosuhde terveydenhuollossa. Musiikkiterapeutin vastaanotolla kertynyt potilaan hoidon kannalta tarpeellinen tieto on tärkeätä välittyä potilaan hoidosta vastaavalle lääkärille. Terveydenhuollon ammattihenkilönä lääkäri on velvollinen kirjaamaan potilaan hoidon kannalta tarpeelliset tiedot potilasasiakirja-asetuksen mukaisesti.

Sosiaali- ja terveysministeriö tunnistaa lainsäädännön kehittämistarpeita liittyen terapia-alaan ja ammattihenkilölainsäädäntöön laajemminkin. Ammattihenkilölainsäädäntö on kokonaisuudistuksen tarpeessa, ja tämän uudistuksen yhteydessä tulee tarkastella terapia-alan ammattien sisällyttäminen terveydenhuollon ammattihenkilöistä annettuun lakiin.

Helsingissä 21.3.2022

Perhe- ja peruspalveluministeri Aki Lindén